



Kako naprej

Pričakujemo, da se bosta Zuri in Fortuna ustalili v pasu Sahela, kjer lahko ostaneta tudi do tri leta. Približno toliko namreč traja, da štorlkje spolno dozori. Nekatere se na gnezdišča vrnejo tudi prej in celo oblikujejo pare, ki pa gnezda zasedejo pozno v sezoni in praviloma nimajo mladičev. Nekatere druge mlade štorlkje, ki se predčasno vrnejo iz Afrike, pa se združujejo v jate nekaj deset osebkov, ki se nato vso gnezditveno sezono klatijo naokrog po Evropi in jih je mogoče opazovati tudi po različnih koncih Slovenije. Oddajnika na naših štorlkljah bi zaradi napajanja s sončno energijo načeloma lahko zdržala neomejeno dolgo, zato upamo, da bomo lahko čez nekaj let spremljali tudi njuno povratno selitev v Evropo. Spremljanje njihovih poti v Afriki pa bo verjetno precej oteženo. Največja ovira za redno sprejemanje zabeleženih lokacij je pokritost s signalom GSM, ki je slaba predvsem v nenaseljenih predelih, teh pa je tam veliko.

Raziskavo nam je finančno omogočila družba Comita d.d. v okviru združenja EBC (European Business Congress).

Kako letos kaže koscu na Ljubljanskem barju

// Tomaz Jančar in Tanja Šumrada

Letošnji popis koscev (*Crex crex*) na Ljubljanskem barju razkriva, da se je njegov življenjski prostor močno skrčil. Na Barju so le še tri nekoliko večja območja s pomembnim deležem primernega življenjskega prostora za kosca, in sicer ob reki Iščici, okrog Naravnega rezervata Iški morost in vasi Lipe ter med Bevkami in Notranjimi Goricami.

Ljubljansko barje je že vrsto let pod posebnim drobnogledom ornitologov, saj gre za eno izmed najbolj dragocenih območij za travniške in druge vrste ptic kmetijske kulturne krajine pri nas. Tukaj med drugim prebiva tudi največja slovenska populacija koscev, saj jih na barjanskih mokrotnih travnikih gnezdi skoraj polovica. Prostovoljci na društvu število pojočih samcev preštejejo vsako leto že od leta 2002, dvakrat pa smo jih tudi v 90. letih.

V letošnjem popisu smo zabeležili 126 pojočih samcev, kar je nekoliko več kot zadnja leta. To verjetno lahko pripišemo predvsem dejstvu, da smo letos popise opravili časovno bolj skoncentrirano in prej, ko je bilo pokošenih še nekoliko manj travnikov. Sadove so obrodile tudi spomladanske delavnice za popisovalce, ki so prispevale k bolj natančnemu določanju lokacij. Velik del ploskev je bil namreč popisovan s pomočjo naprav GPS ali triangulacije. To je zelo pomembno, saj bomo tako lahko natančneje analizirali, kaj se je s temi travniki dogajalo v teku leta in koliko koscev sploh lahko uspešno gnezdi.

Za kosce je na Ljubljanskem barju vse manj prostora

Žal je populacija koscev na Barju od začetka 90. let upadla že za skoraj polovico, nič bolje pa ne kaže tudi na večini drugih pomembnejših območjih zanje v državi. Glavni vzrok za nazadovanje je intenzivno kmetijstvo, v zadnjih letih na Ljubljanskem barju predvsem v obliki intenzifikacije ekstenzivnih travnikov in zgodnje košnje, ki koscu ne omogoča niti vzreje prvega legla.

Z namenom večjega razumevanja vpliva intenzifikacije rabe travnikov na koščevo populacijo smo zato na društvu hkrati s popisi koscev tudi letos organizirali popis pokošenosti travnikov in rabe drugih zemljišč, s čimer želimo posredno raziskati njihov gnezditveni uspeh. Te podatke ornitologi trenutno še analizirajo, zato bodo rezultati znani pred koncem leta. ●

1: Število pojočih samcev koscev (*Crex crex*) se je na Ljubljanskem barju, najpomembnejšem območju zanje v Sloveniji, od začetka 90. let že skoraj prepolovilo. foto: Iztok Geister

2: Pojavljanje kosca na Ljubljanskem barju v letu 2015 (rdeče pike ponazarjajo pojoče samce (kombinacija lokacij iz obeh popisov), rjavkasta polja pa zgostitve koscev po kernelovi metodi).